

Σύντομο Ιστορικό

Η Ομοσπονδία Συλλόγων Ιεροψαλτών Ελλάδος – ΟΜ.Σ.Ι.Ε. ιδρύθηκε το 1979 και αποτελεί το ανώτατο Όργανο καθορισμού και εκπροσώπησης των ιεροψαλτών στην Ελλάδα. Σκοπός της είναι η κατοχύρωση και προαγωγή του Ιεροψαλτικού Λειτουργήματος, η προστασία των επαγγελματικών συμφερόντων των Ιεροψαλτών με κάθε νόμιμο μέσο και η νομοθετική τους κατοχύρωση. Παράλληλη και βασική της μέριμνα αποτελεί και η διαφύλαξη, η καλλιέργεια και η προβολή της Ψαλτικής Τέχνης (Βυζαντινής Μουσικής). Η ΟΜ.Σ.Ι.Ε. είναι διαχρονικά ένας από τους κορυφαίους θεματοφύλακες της Εθνικής μας μουσικής παράδοσης, ιδιαίτερα δε της Ψαλτικής Τέχνης (Βυζαντινής Μουσικής), ως Στοιχείου Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, εγγεγραμμένου στο Μητρώο του Υπουργείου Πολιτισμού (Ελλάδας και Κύπρου) όσο και στον σχετικό Διεθνή Κατάλογο της Ανθρωπότητας της UNESCO. Μετέχει, δια των 60 Συλλόγων – Μελών της σε Υπηρεσιακά Συμβούλια (Επιτροπές Ακροάσεως Ιεροψαλτών) που συγκροτούνται από τις Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Επαρχιακής Συνόδου Κρήτης και των Ιερών Μητροπόλεων Οικουμενικού Πατριαρχείου, δυνάμει του Κανονισμού Εκκλησίας της Ελλάδος υπ.αρ.176 (ΦΕΚ Α' 268/19.12.2006). Με το Δίκτυο Βυζαντινών Χορωδιών των Συλλόγων της προσφέρει στην Ελληνική κοινωνία, επί ένα και πλέον αιώνα, πανελλαδικά, πολιτιστικές και μορφωτικές υπηρεσίες (ως επί το πλείστον αφιλοκερδώς) όπως η διοργάνωση φεστιβάλ, συνεδρίων, ημερίδων και συναυλιών και η παραγωγή εκδόσεων (ηλεκτρονικών και εντύπων). Τέλος, στους πλέον των δέκα χιλιάδων ιεροψαλτών προσφέρει υπηρεσίες εκπαίδευσης, κοινωνικής μέριμνας, μορφωτικού και πολιτισμού ενδιαφέροντος. Η Ιεροψαλτική Κοινότητα, εκ των παλαιότερων συντεχνιών του Γένους και της Πατρίδας, αριθμεί πλέον των 10.000 μελών- Ιεροψαλτών και προσφέρει τις υπηρεσίες της στον Ελληνισμό, ηδύνοντας με τα ιερά «τραγούδια» της τις ιερές ακολουθίες της εκκλησίας. Μία χιλιετία -και πλέον- προ της συστάσεως του Ελληνικού Κράτους και μέχρι και σήμερα, στους ναούς πόλεων και χωριών της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης, των Μητροπόλεων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, των Ιερών Μονών και των Κοιμητηρίων, οι ψάλτες καλύπτουν αποκλειστικά «πάγιες και διαρκείς» ανάγκες, όπως αυτές προσδιορίζονται από τους Ιερούς Κανόνες, τον Καταστατικό Χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος (άρθρα 4, περιπτ. ε, και 36 παραγρ. 6 του νόμου 590/1977) και τον Κανονισμό Εκκλησίας της Ελλάδος 176/2006 «Περί των Ιεροψαλτών και της καταστάσεως αυτών (ΦΕΚ Α' 268/19.12.2006). Ο Ιεροψάλτης, διαχρονικά, λογίζεται κατώτερος Κληρικός της Εκκλησίας, ασκεί, σύμφωνα με τους αρχαίους Κανόνες της ένα Ιερό Λειτουργήμα, ως άμεσος και βασικός συνεργάτης του Ιερέως, εκπρόσωπος του πληρώματος της Εκκλησίας, λειτουργικά και τελετουργικά. Παραλλήλως είναι καλλιτέχνης, με σπουδές όλων των βαθμίδων, διδάσκαλος, ερευνητής, πολιτιστικός διαχειριστής και, ως εκ τούτων, μοναδικός φορέας της. Καταλαμβάνει κατόπιν προβλεπόμενης διαγωνιστικής διαδικασίας Οργανικές θέσεις που προβλέπονται για κάθε ιερό ναό και ασφαλίζεται στον ΕΦΚΑ σύμφωνα με τις περί αυτού εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις. (Άρθρα 3 και 5 Κανον. 176/2006). Λαμβάνει μηνιαίες «τακτικές» αποδοχές, το ύψος των οποίων εγγράφεται στον Προϋπολογισμό των Ιερών Ναών και τελεί υπό την έγκριση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου. Όμως υπάρχει ένα ζήτημα... «...Οι Ιεροψάλται, αποτελούντες κατώτερον Κλήρον της Εκκλησίας, δεν υπάγονται εις τας περί συλλογικών συμβάσεων κειμένας διατάξεις» (Α.Ν. 2200/40, άρθρ. 64 παρ. 4). Παράλληλα οι Ιεροψάλτες θεωρούνται Υπάλληλοι των Ιερών Ναών, με σχέση εργασίας Δημοσίου Δικαίου που καθορίζεται ρητά στον Κανονισμό 176/2006 και τον Νόμο 4235/2014, όμως τα συγκεκριμένα Ν.Π.Δ.Δ. είναι αυτοχρηματοδοτούμενα (Ν. 4235/2014) και η μισθοδοσία τους αποτελεί αντικείμενο ιδιωτικής συμφωνίας τους σε προσωπικό επίπεδο. Με αυτό το νομικό πλαίσιο ο ψάλτης είναι διορισμένος σε έναν ιερό ναό με σχέση «δημοσίου δικαίου» (κατ' όνομα), καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες, με καθημερινές υποχρεώσεις, λαμβάνει μισθό ακόμα και... 100 ευρώ μηνιαίως, δεν λαμβάνει Δώρα Χριστουγέννων – Πάσχα κλπ, και όταν είναι να υπαχθεί σε οποιαδήποτε μέριμνα λογίζεται... δημόσιος υπάλληλος

και εξαιρείται! Οι ιεροψάλτες επιτελούν, αναγνωρισμένα ένα «δημόσιο λειτούργημα», θεραπεύουν μια ιστορική τέχνη αναγνωρισμένης διεθνούς αξίας, πλην όμως ουδέποτε «επικαιροποιήθηκε» το αρχαίο και παρωχημένο θεσμικό της πλαίσιο σύμφωνα με τη σύγχρονη λειτουργία του κράτους... Καλές προθέσεις Εκκλησίας και Κράτους, η αντιπαλότητα που υποβόσκει, ήδη από συστάσεως του Ελληνικού Κράτους, μεταξύ των δύο πλευρών, εκτρεφόμενη από ανιστόρητες ιδεοληψίες μερίδας του πολιτικού κόσμου και αφορά στην ρύθμιση των σχετικών αρμοδιοτήτων και της διαχείρισης της εκκλησιαστικής περιουσίας, «κληροδότησαν» στους ψάλτες το άγος να ασκούν το λειτούργημά τους χωρίς να χαιρούν ελάχιστων κοινωνικών και εργασιακών προνομίων.

ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Οι Σύλλογοι Ιεροψαλτών είναι η «ψυχή» της Ψαλτικής Κοινότητας και φυσικά, της Ομοσπονδίας. Ιδρύθηκαν σε διάφορες περιόδους, σύμφωνα με τα τοπικά εκκλησιαστικά και κοινωνικά δεδομένα, πρώτα στην Αθήνα, ήδη από τις αρχές του 20 αιώνα, και κατόπιν στις μεγάλες πρωτεύουσες της περιφέρειας. Στη Βόρεια Ελλάδα, το Σωματείο Ιεροψαλτών Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε αμέσως μετά την απελευθέρωση (1912) ενώ στα Δωδεκάνησα, ο Σύλλογος Ρόδου και Περιχώρων, λίγο πριν από την προσάρτησή τους στην Ελλάδα (1946).

Πολλοί Σύλλογοι, κυρίως μικρότερων αστικών κέντρων, ιδρύθηκαν κατά την περίοδο 1979-81, προκειμένου να συμμετέχουν στις εργασίες της Ομοσπονδίας, η οποία στην εποχή της, θεωρήθηκε μεγάλη νίκη και κατάκτηση των Ιεροψαλτών, αφού κατάφεραν να υπερικήσουν τις προσωπικές απόψεις και πρακτικές και να ομονοήσουν, προκειμένου να διεκδικήσουν ένα καλύτερο αύριο για την τέχνη, το λειτούργημά τους αλλά και τους ίδιους σε προσωπικό επίπεδο.

Επί δεκαετίες, οι Σύλλογοι Ιεροψαλτών αποτέλεσαν κυψέλες καλλιτεχνικής δημιουργίας, δια βίου μάθησης, κοινωνικής παρέμβασης, προάσπισης των συμφερόντων των μελών τους, αλλά κυρίως «μεγάλες οικογένειες», μέσα στις οποίες γαλουχήθηκαν οι μεγαλύτεροι επιφανείς συνάδελφοι της εποχής μας.

Οι Χορωδίες των Συλλόγων προσέφεραν μεγάλες πολιτιστικές υπηρεσίες στην τοπική εκκλησία αλλά και γενικότερα, φέρνοντας το ευρύ κοινό σε επαφή με την ψαλτική τέχνη, ευρύτερα γνωστή ως βυζαντινή μουσική και προσφέροντας ερμηνείες εξαιρετικά υψηλού επιπέδου, πολλές από τις οποίες παραμένουν, και σήμερα, υποδείγματα για τις επόμενες γενιές.

Τέλος, στους Συλλόγους οφείλεται και σημαντικό μέρος της δισκογραφικής παραγωγής με έργα βυζαντινής και μεταβυζαντινής εποχής, που συγκαταλέγονται στα μνημεία της σύγχρονης εποχής.